
KHiO: Tid for *business as unusual*

Marianne Skjulhaug,
rektor ved Kunsthøgskolen i Oslo
Innsettelsesseremoni
Torsdag 24. august 2023

Kjære alle sammen jeg står her og er spent og skikkelig glad for å ta fatt på oppgaven som ny rektor. Jeg har min bakgrunn som arkitekt og byplanlegger. De siste 16 årene har jeg jobbet ved Bergen Arkitekthøgskole, AHO og NTNU. Jeg tar med meg erfaringene hit til KHiO, men er forberedt på en bratt læringskurve. Heldigvis skal jeg ikke arbeide i et vakuum, men sammen med dere - et stort felleskap med ansatte og studenter som legger ned stor innsats i å bygge en fremragende institusjon. Det er også kjekt at Markus, den rektoren jeg overtar etter er her i dag og jeg vil takke deg for det arbeidet du har lagt ned for KHiO.

I de siste månedene har jeg fulgt med på alt det imponerende som foregår. Som for eksempel studentene som er engasjert i den store ullutstillingen Oltre Terra ved Nasjonalmuseet som tar oss inn i relasjonen mellom sau og menneske, utstillingen på Oscarshall der internasjonale kunstnere stiller ut sammen med de nyuteksaminerte masterne fra kunst og håndverk og ikke minst, hvordan jazz-danseren Pernille Øien, også nyutdannet fra KHiO, ga seg i kast med å arrangere NORD dansefestival for å styrke dansemiljøet i Nord-Norge. Jeg opplever en vital institusjon som i aller høyeste grad er synlig gjennom arbeidene til sine studenter og ansatte. Bare i sommer, midt i ferietiden, kan KHiO vise til utstrakt aktivitet.

Samtiden har utfordringer som menneskeheten aldri tidligere har opplevd. Innen 2030 skal vi ha gjennomført vesentlige omlegginger til mer bærekraftige livsformer, foreløpig ser det ikke overbevisende ut. Tida løper fra oss. De vanlige med sine velkjente svar utpekes til å løse krisene som står i kø. Men spørsmålet er om de velkjente tilnærmingene bringer oss langt nok raskt nok.

Som dekan ved breddeuniversitetet NTNU har jeg erfart at gapet mellom kunnskap og handling er stort. I et møte med Scientist Rebellion i Trondheim opplevde jeg en gruppe av frustrerte, unge forskere som strevde med å kombinere aktivisme og studier i hverdagen. Her kan vitenskapen opplagt lære av kunsten.

Men først:

Jeg er den første ansatte rektoren, etter en periode med valgte rektorer ved KHiO. Mine oppgaver som rektor er ganske like de en valgt rektor har hatt. Men med en ansatt rektor vil det være ekstern styreleder som blir skolens øverste leder. Det er en omlegging som jeg ser for meg vil kreve ekstra oppmerksomhet i innkjøringen, det skal vi få godt til. Samtidig har vi i Idar Kreuzer utvilsomt fått en dyktig styreleder som kjenner sektoren og kunst- og kulturfeltet godt. Velkommen til oss.

Klimaendringenes konsekvenser er enorme, mye står på spill og tiden er ikke på vår side. Innen 2030 skal vi ha redusert klimautslippene til det halve, det er et stykke igjen til det er gjennomført.

Det er ingen tvil om at store samfunnsutfordringer påvirker hvordan fellesskapet vil prioritere fremover. For mange vil det virke tryggest å ty til kjente løsninger. Og det til tross for at vi nå ser at det ikke gir resultater. Jeg tror at når vesentlige endringer må til – så er det det *ikke like opplagte* som bør undersøkes.

Kunstfagene bidrar med innganger som egner seg nettopp til å utforske nye tilnærminger til verden slik den ser ut i dag og de endringene som åpenbart må skje umiddelbart.

Kunsten er nødt til å styrke sin rolle i samfunnsutviklingen. Ikke motsatt, slik nye studiefinansieringskategorier som reduserer kunstutdanningenes rammevilkår eller den manglende bevisstheten som er i utsynsmeldingen der kunst knapt er omtalt, gjør. Den nylig utgitte rapporten om fremtidens kompetansebehov peker ikke på hvor viktig kunstfagenes metodikk vil komme til å være i det grønne skiftet. Perspektivene må utvides for at vi skal lykkes som bærekraftig samfunn, og kunsten spiller en viktig rolle.

Vi som offentlig kunst- og utdanningsinstitusjon, kanskje den viktigste i Norge, må i fellesskap på tvers av fagområdene våre samle oss om vår tids største oppgave; overgangen til en varig, livskraftig verden. Min drivkraft for å gå inn i rollen som rektor er å verne om og styrke kunstens betydning i samfunnet og å sørge for at KHiO er i front av den kunnskapsutviklingen samfunnet trenger nå. Kunstfagene har utvilsomt avgjørende roller å spille.

Det jeg snakker om er ikke en grønnvasking, instrumentalisering eller ensrettinger av kunst, det jeg snakker om er behovet for et inderlig engasjement som kan åpne for nødvendige endringer, der det ukjente, uprøvde og utenkte gis større rom i den grønne omstillingen.

Det kjennes veldig rett å være en del av KHiO de neste fire årene.

KHiO: Tid for *business as unusual*

Marianne Skjulhaug
 Rector at Oslo National Academy of the Arts
 Inauguration ceremony
 Thursday 24. August 2023

Dear everybody,

I'm truly excited and happy to be standing here and taking on the role as KHiO's new rector. My own background is that of an architect and urban planner. For the past sixteen years, I have worked at the Bergen School of Architecture, the Oslo School of Architecture and Design, and the Norwegian University of Science and Technology in Trondheim. Although I am bringing my professional experiences with me here to KHiO, I'm also ready for a steep learning curve. Thankfully, I will not be working in a vacuum, but alongside all of you – a large community of staff and students who put so much effort into creating this outstanding institution. I also greatly appreciate that my predecessor as rector, Markus Degerman, is here today. I would like to thank you, Markus, for all the work you have done for KHiO.

Over the past few months, I have been following all the impressive things that are going on here at the academy. Some highlights include the students involved in *Oltre Terra*, the National Museum's major exhibition on wool, which explores the relationships between sheep and humans; the exhibition at Oscarshall, where recently graduated Master's students from the Art and Craft department are being displayed alongside international artists; and, not least, the way in which the jazz dancer Pernille Øien, another recent graduate from KHiO, organised the NORD dance festival in order to strengthen the dance community in Northern Norway. What I see in all of this is a vibrant institution that makes a name for itself through the work of its students and staff. Just this summer alone, right in the middle of the holiday season, KHiO has been able to showcase its wide range of activity.

Our world is currently confronting us with challenges that humanity has never faced before. We have committed ourselves to making a profound transition to more sustainable ways of living by 2030, but so far this effort does not look promising, and time is slipping away from us. The usual experts, with their well-known solutions, have been tasked with solving all the crises that are queuing up. But the question is whether these well-worn approaches can get us far enough, fast enough.

While working as a dean at the Norwegian University of Science and Technology, I noticed the considerable gap that exists between knowledge and action. At a meeting with Scientist Rebellion in Trondheim, I encountered a group of young, frustrated researchers who were struggling to combine activism and studying in their daily lives. This is something that science can obviously learn from art.

But first:

After a period of elected rectors, I am now the first hired rector at KHiO. My duties as rector will be largely similar to those of my predecessors. One key difference is that with a hired rector, it will be the chair of the Academy's board who will serve as the school's top leader. I anticipate that this change will require some extra focus while we make the transition, but I have every confidence that we'll

be able pull it off smoothly. It should also be noted that the new chair of the board, Idar Kreuzer, is a highly capable professional who knows both the higher education sector and the art and culture field well. I would like to hereby give him a warm welcome to the Academy.

The ramifications of climate change are enormous. Much is at stake, and time is not on our side. We have committed ourselves to cutting our climate emissions in half by 2030, and there is still some way to go before this target is met.

It is clear that major social challenges will impact how the Norwegian people will prioritise going forward. For many, the safest bet is to resort to well-known solutions, even when we now can see that these solutions are not producing the desired results. I believe, however, that when substantial changes are required, it is the less obvious things that should be examined.

In this regard, the field of art offers possibilities that are well-suited to exploring new approaches both to the world as it is today and to the changes that clearly must be implemented without delay.

Thus, art must strengthen its role as an agent of social development. The reverse must certainly not take place, but this is precisely what is happening both with the new student-funding categories that restrict art education's overall conditions, and with the lack of awareness that mars the government's recent white paper on the skills needed in the Norwegian work force. This document scarcely mentions art at all, and it fails to highlight how the methods of art will be vital to bringing about the intended "green shift" in Norwegian society. If we are to succeed as a sustainable society, our perspectives must be broadened – and this is where art plays such a crucial role.

As a public institution of art and higher education – perhaps the most important such institution in Norway – we must team up across our various disciplines in order to tackle the greatest challenge of our time: the transition to a lasting, sustainable world. My motivation for taking on the role as rector is to protect and promote the importance of art in society and to ensure that KHiO is at the forefront of producing the type of knowledge that society needs at this critical moment. The arts will undoubtedly have crucial roles to play in the ongoing transformation of society.

This entails by no means the greenwashing or instrumentalising of art, or making it more conform. What I'm talking about here is rather the need for a true commitment that can promote the necessary changes, where the unknown, the untested and the unthought-of are given greater space in the transition to a green society.

In short, it feels quite simply right to be part of KHiO for the next four years.